

WIELKOPOLSKA

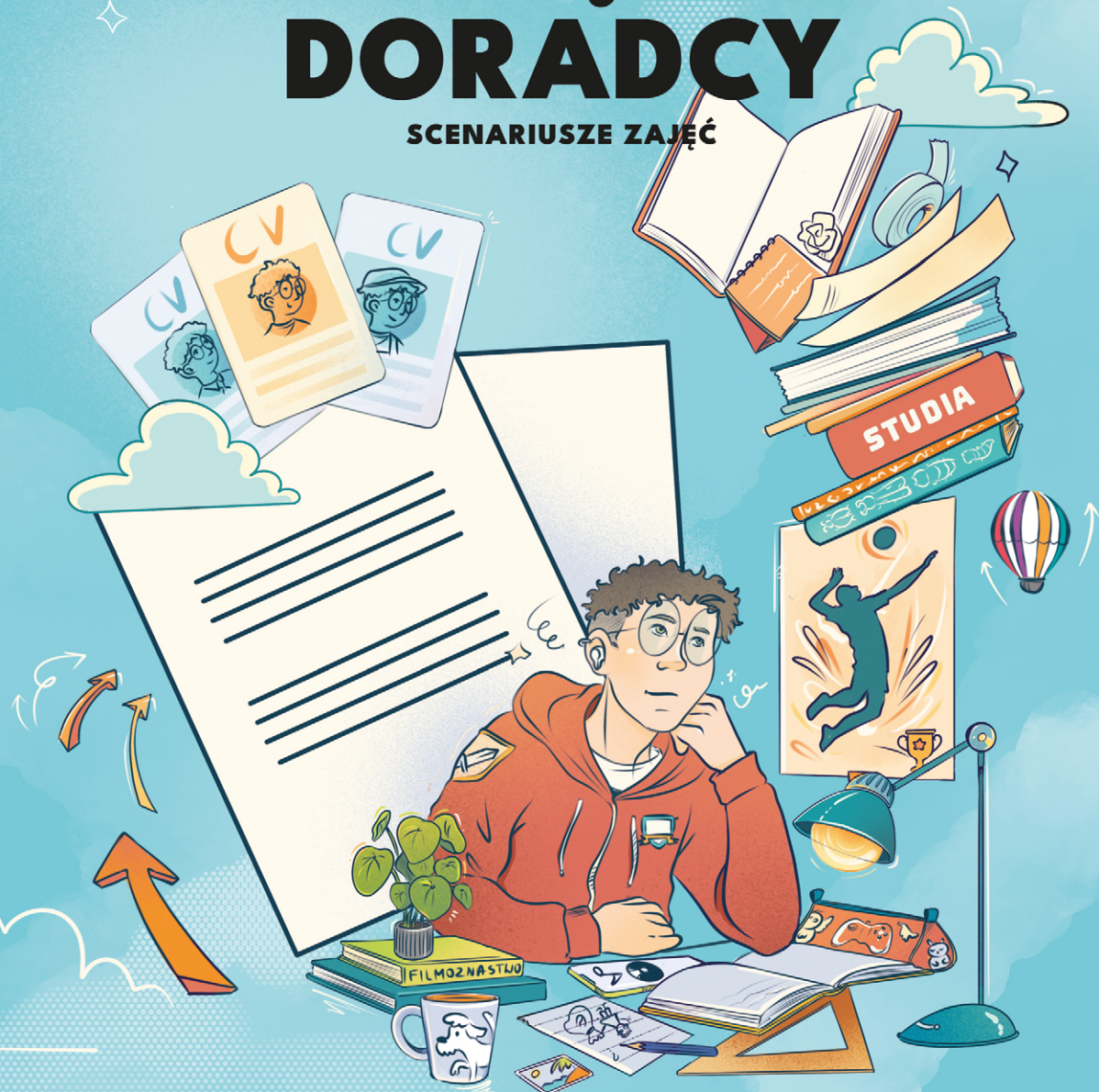

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W POZNANIU

Anna Płoska

NIEZBĘDNIK DORADCY

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

NIEZBĘDNIK & DORADCY

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

Anna Płoska

NIEZBĘDNIK & DORADCY

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

Niezbędnik Doradcy. Scenariusze zajęć

Autorka: Anna Płoska

Korekta: Krystyna Hołoga

Skład i ilustracje: Anna Teodorczyk-Twardowska

Okładka: Anna Teodorczyk-Twardowska

ISBN wydania papierowego: 978-83-981571-2-4

ISBN wydania elektronicznego: 978-83-981571-3-1

Poznań, 2026

Publikacje powstały w ramach inwestycji Krajowego Planu Odbudowy w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych. Wersja elektroniczna publikacji wraz z *Liceum. Poradnik dla doradcy zawodowego* jest dostępna do pobrania na stronie <https://wuppoznan.praca.gov.pl/>

Spis treści

SCENARIUSZ NR 1A	
Kim jestem i co mnie wyróżnia?	7
SCENARIUSZ NR 1B	
Moje zasoby w oczach innych	10
SCENARIUSZ NR 2A	
Moje kompetencje	14
SCENARIUSZ NR 2B	
Kompetencje pod presją – symulacja sytuacji zawodowych	17
SCENARIUSZ NR 3A	
Wartości jako kompas decyzji	21
SCENARIUSZ NR 3B	
Moja historia sukcesu	24
SCENARIUSZ NR 4A	
Świat zawodów bez mitów	27
SCENARIUSZ NR 4B	
Rekrutacja na żywo – symulacja procesu naboru	29
SCENARIUSZ NR 5A	
Czego oczekuje rynek pracy?	32
SCENARIUSZ NR 5B	
Zawód bez filtrów – projekt badawczy	35
SCENARIUSZ NR 6A	
Edukacja po liceum – jakie mam możliwości?	38
SCENARIUSZ NR 6B	
Jak uczą się dorośli? Uczenie się w praktyce	41
SCENARIUSZ NR 7A	
Uczenie się przez całe życie – kompetencja przyszłości	44
SCENARIUSZ NR 7B	
Debata o wykształceniu wyższym	47

SCENARIUSZ NR 8A	
Informacja to nie wszystko, czyli jak mądrze wybierać	50
SCENARIUSZ NR 8B	
Kompetencje cyfrowe w edukacji i pracy	53
SCENARIUSZ NR 9A	
Mój plan działania: od marzeń do konkretów	56
SCENARIUSZ NR 9B	
Presja i autonomia w decyzjach	59
SCENARIUSZ NR 10A	
Mądre decyzje	62
SCENARIUSZ NR 10B	
Plan B	64

SCENARIUSZ NR	1A		
TEMAT ZAJĘĆ	Kim jestem i co mnie wyróżnia?		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie świadomości własnych zasobów jako podstawy decyzji edukacyjno-zawodowych ▪ pogłębienie refleksji nad własnym potencjałem, doświadczeniem i kierunkiem rozwoju ▪ wzmacnianie poczucia sprawstwa i odpowiedzialności za własne wybory		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ identyfikuje swoje mocne strony, wartości i doświadczenia ▪ potrafi nazwać swoje zasoby w kontekście przyszłości ▪ dostrzega powiązania między sobą a możliwymi kierunkami rozwoju		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Poznanie własnych zasobów		
METODY PRACY	▪ autorefleksja ukierunkowana ▪ praca z kartą pracy ▪ rozmowa w parach ▪ dyskusja moderowana ▪ pytania pogłębiające		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Mapa moich zasobów ▪ tablica/flipchart		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij lekcję od pytania: Co sprawia, że jesteś sobą, a nie kimś innym? Daj uczniom chwilę na zastanowienie, następnie poproś kilka osób o odpowiedź. Zapisz ich wypowiedzi na tablicy. Pogrupuj je w kategorie, np.: ▪ cechy ▪ doświadczenia ▪ zainteresowania ▪ wartości Na tej podstawie wprowadź pojęcie zasobów osobistych. Wprowadzenie możesz podsumować słowami: To, co przed chwilą nazwaliście, to wasze zasoby. To one są punktem wyjścia do wszystkich decyzji, również tych dotyczących przyszłości.	8–10 minut

OPIS LEKCJI	Część główna		
	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Etap 1 Indywidualna diagnoza zasobów	Rozdaj uczniom kartę pracy Mapa moich zasobów. Daj uczniom czas na samodzielną pracę z kartami (ok. 10 minut). W trakcie podejź do kilku osób (które w Twojej ocenie potrzebują wsparcia) i zadawaj pytania pogłębiające: ▪ Co przychodzi ci łatwo, nawet jeśli inni mają z tym trudność? ▪ W jakich sytuacjach czujesz, że jesteś w swoim żywiole? ▪ Z czego byłeś/aś ostatnio naprawdę zadowolony/a? Pytania mają charakter pomocniczy i służą pogłębieniu refleksji ucznia podczas pracy z kartą.	30 minut
	Etap 2 Konfrontacja i poszerzenie perspektywy	Poproś uczniów, aby dobrali się w pary i opowiedzieli drugiej osobie o swoich odpowiedziach. Następnie przekaż instrukcję: Jesteś słuchaczem i twoim zadaniem jest: ▪ wskazać 1–2 rzeczy, które uważasz za szczególnie wartościowe ▪ powiedzieć, co było dla ciebie nowe lub zaskakujące Po zakończeniu pracy poproś 2–3 osoby o podzielenie się refleksją na forum.	
	Etap 3 Znaczenie zasobów w przyszłości	Poproś uczniów, aby wrócili do swojej karty pracy i zaznaczyli 2–3 rzeczy, które ich zdaniem mogą mieć największe znaczenie w przyszłości. Następnie zadaj pytania: ▪ które z tych zasobów mogą być przydatne w pracy? ▪ które pomogą ci w podejmowaniu decyzji? Poproś kilka osób o odpowiedź. Na koniec tej części podkreśl, że wybory zawodowe nie zaczynają się od zawodu. Zaczynają się od poznania zasobów.	

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Podsumowanie	Jako podsumowanie zajęć poprosz uczniów o dokończenie zdania: To, czego dowiedziałem/am się o sobie, może mieć znaczenie w... Daj chwilę na zastanowienie, a następnie poprosz kilka osób o odpowiedź. Na zakończenie powiedz: Nie musisz dziś wiedzieć, kim chcesz być. Ale warto wiedzieć, kim jesteś, bo to jest pierwszy krok.	5–7 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Jeśli uczeń odpowiada ogólnie (jestem miły, jestem pomocny), dopytaj: Po czym to widać? W jakiej sytuacji to się ujawnia? ▪ Jeśli uczeń ma trudność z nazwaniem zasobów, zapytaj: - Kiedy ostatnio coś ci się udało? - Za co ktoś mógłby cię pochwalić? ▪ Jeśli pojawia się porównywanie między uczniami, powiedz: Nie szukamy tego, kto ma więcej, tylko co jest twoje. ▪ W sytuacji gdy pojawia się cisza, nie przerywaj jej od razu – daj uczniom czas na refleksję.		
KARTA PRACY	Mapa moich zasobów		

SCENARIUSZ NR	1B		
TEMAT ZAJĘĆ	Moje zasoby w oczach innych		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych zasobów na podstawie informacji zwrotnej od innych ▪ budowanie otwartości na różne perspektywy i sposób postrzegania siebie ▪ wzmacnianie dostrzegania różnic między obrazem siebie a tym, jak widzą nas inni		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ przyjmuje i analizuje informacje zwrotne dotyczące swoich zasobów ▪ rozpoznaje, jak jest postrzegany przez innych ▪ porównuje własny obraz siebie z opiniami grupy ▪ wyciąga wnioski dotyczące swoich mocnych stron i potencjału		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Poznanie własnych zasobów		
METODY PRACY	▪ informacja zwrotna (feedback 360° w wersji szkolnej) ▪ uczenie się poprzez doświadczenie ▪ analiza informacji zwrotnej ▪ praca w grupach ▪ pytania pogłębiające		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Feedback 360° ▪ krzesła ▪ kolorowe flamastry/kredki		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od krótkiego zatrzymania uczniów przy doświadczeniu bycia ocenianym lub zauważonym przez innych. Możesz odwołać się do sytuacji, w której ktoś powiedział im coś o nich samych, co było zaskakujące lub nowe. Po kilku wypowiedziach uczniów wprowadź temat zajęć, pokazując, że obraz siebie nie zawsze jest tożsamy z tym, jak widzą nas inni. Zwróć uwagę, że informacja zwrotna, jeśli jest dobrze przekazana, może być cennym źródłem wiedzy o własnych zasobach.	5–7 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Na tym etapie szczególnie ważne jest ustalenie zasad pracy. Podkreśl, że uczniowie koncentrują się wyłącznie na mocnych stronach, potencjale i tym, co wartościowe. Zaznacz, że nie ma tu miejsca na ocenianie, porównywanie ani krytykę.	5–7 minut
	Część główna		
	Etap 1 Przygotowanie do pracy z informacją zwrotną	Podziel uczniów na 3–4-osobowe grupy i poproś, aby z krzeseł utworzyli okrąg z jednym pustym miejscem w środku. Wyjaśnij sposób przekazywania informacji zwrotnej, kierując uwagę na konkret. Zamiast ogólnych stwierdzeń, uczniowie powinni odnosić się do zachowań, sytuacji i obserwacji. Możesz odwołać się do pytań pomocniczych, które uporządkują ich sposób myślenia: ▪ po czym poznajesz, że ktoś ma określoną mocną stronę? ▪ w jakich sytuacjach ktoś pokazuje swoje kompetencje? ▪ co sprawia, że z kimś dobrze się współpracuje? Na tej podstawie doprecyzuj, że wartościowa informacja zwrotna opiera się na konkretnych obserwacjach, a nie na ogólnych opiniach.	5 minut
	Etap 2 Feedback 360° w grupach	Rozdaj uczniom kartę pracy i wyjaśnij sposób działania. W każdej grupie jedna osoba jest w centrum uwagi (siada w środek okręgu), a pozostałe przekazują jej informacje o dostrzeganych zasobach. Osoba, która jest w centrum, zapisuje na swojej karcie pracy otrzymane informacje.	20 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 2 Feedback 360° w grupach	Następnie zrób zmianę, tak aby każdy miał możliwość zarówno udzielania, jak i przyjmowania informacji zwrotnej. Zwróć uwagę, aby uczniowie podczas otrzymywania informacji skupili się na słuchaniu i zapisywaniu tego, co uznają za ważne. Na tym etapie nie komentują i nie odnoszą się do wypowiedzi innych. Aby ułatwić formułowanie komunikatów zaproponuj pytania, na które uczniowie będą udzielać odpowiedzi: ▪ Za co chcesz zapamiętać tę osobę? ▪ Co wnosi do innych lub do grupy? W trakcie pracy obserwuj grupy i reaguj, jeśli pojawiają się komunikaty zbyt ogólne lub oceniające. W razie potrzeby kieruj uczniów do większej konkretności.	20 minut
	Etap 3 Analiza i refleksja indywidualna	Po zakończeniu pracy w grupach poproś uczniów, aby wrócili do swoich kart pracy i przyjrzeni się zapisanym informacjom. Skieruj ich uwagę na analizę tego, co usłyszeli o sobie. Przy użyciu kolorowych pisaków poproś, aby zaznaczyli: ▪ które informacje są najbardziej trafne (kolor zielony)? ▪ które były zaskakujące (kolor pomarańczowy)? ▪ czy pojawiło się coś, czego wcześniej nie zauważali (kolor różowy)? Następnie poproś, aby wybrali 2–3 zasoby, które uznają za szczególnie ważne.	7–8 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Na zakończenie poproś uczniów, aby sformułowali dla siebie jedną myśl wynikającą z zajęć, odnoszącą się do tego, czego dowiedzieli się o sobie dzięki innym. Chętne osoby mogą podzielić się swoimi refleksjami na forum. Zamykając zajęcia, podkreśl znaczenie informacji zwrotnej jako uzupełnienia własnej perspektywy. Zwróć uwagę, że inni często dostrzegają w nas zasoby, których sami nie widzimy lub nie doceniamy.	4–5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zadbaj o jasne ramy bezpieczeństwa – uczniowie powinni mieć pewność, że pracują wyłącznie na zasobach i pozytywnych aspektach. ▪ Jeśli pojawiają się zbyt ogólne komunikaty, kieruj uczniów na konkrety, np. poprzez dopytanie, po czym widać daną cechę lub w jakiej sytuacji się ona ujawnia. ▪ W przypadku trudności z udzielaniem informacji zwrotnej pomocne jest odwołanie się do konkretnych sytuacji, w których uczniowie obserwowali siebie nawzajem (np. podczas organizacji wydarzenia szkolnego, przed dużym sprawdzianem itp.). ▪ Jeśli ktoś ma trudność z przyjęciem informacji zwrotnej, przypomnij, że nie musi się ze wszystkim zgadzać – może potraktować to jako dodatkową perspektywę.		
KARTA PRACY	Feedback 360°		

SCENARIUSZ NR	2A		
TEMAT ZAJĘĆ	Moje kompetencje		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych kompetencji w oparciu o doświadczenia ▪ wyjaśnienie uczniom, że codzienne aktywności budują kompetencje zawodowe ▪ wzmacnianie poczucia sprawstwa i realnego potencjału		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje kompetencje rozwijane w codziennych sytuacjach ▪ odróżnia kompetencje miękkie i twarde ▪ potrafi nazwać swoje kompetencje na podstawie doświadczeń ▪ dostrzega ich znaczenie w kontekście przyszłości		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Poznanie własnych zasobów		
METODY PRACY	▪ analiza sytuacji (case study) ▪ praca zespołowa ▪ mapowanie kompetencji ▪ dyskusja moderowana ▪ autorefleksja		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Moje kompetencje w działaniu ▪ zestaw opisów sytuacji (dostępne do wydrukowania wraz z kartami pracy) ▪ tablica/flipchart		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od krótkiego ćwiczenia pokazującego uczniom, że za codziennymi działaniami kryją się konkretne umiejętności i kompetencje. Rozdaj karty pracy z pytaniem o 3 rzeczy, które robili w ostatnich dniach (np. szkoła, życie codzienne, aktywności poza szkołą). Poproś, aby uczniowie zanotowali odpowiedzi. Następnie skieruj rozmowę na forum, prosząc kilka osób o przykłady. Na tej podstawie wprowadź kluczową myśl: to, co robimy na co dzień, bardzo często rozwija konkretne kompetencje, nawet jeśli ich tak nie nazywamy. Zaznacz, że celem zajęć jest nauczenie się „tłumaczenia” doświadczeń na język kompetencji.	8 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Analiza sytuacji	Podziel uczniów na kilkuosobowe zespoły. Każdej grupie przekaż krótkie opisy sytuacji (dostępne do wydrukowania wraz z kartami pracy). Poproś, aby uczniowie wspólnie odpowiedzieli: ▪ co robi ta osoba? ▪ jakie umiejętności wykorzystuje? ▪ jakie kompetencje się za tym kryją? Zwróć uwagę, aby uczniowie nie zatrzymywali się na poziomie czynności, tylko przechodzili do kompetencji. Po zakończeniu pracy grupy dzielą się wnioskami. Na tablicy możesz zapisać pojawiające się kompetencje, porządkując je na miękkie i twarde.	12 minut
	Etap 2 Przełożenie na własne doświadczenia	Poproś uczniów, aby wrócili do swoich własnych przykładów z początku zajęć. Następnie skieruj ich uwagę na analizę: ▪ co dokładnie robiłem/am w tej sytuacji? ▪ jakie umiejętności były potrzebne? ▪ jakie kompetencje się za tym kryją? Uczniowie pracują indywidualnie z kartą pracy, gdzie przyporządkowują swoje doświadczenia do konkretnych kompetencji. W trakcie pracy możesz wspierać ich pytaniami, które pomogą przejść z poziomu działania do poziomu kompetencji, np. co było tu trudne, co wymagało zaangażowania, co pomogło im poradzić sobie z sytuacją.	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 3 Odkrywanie własnego potencjału	Poproś uczniów, aby przyjrzeni się zapisanym kompetencjom i wybrali te, które: ▪ pojawiają się najczęściej ▪ są dla nich najbardziej naturalne ▪ mogą być przydatne w przyszłości Następnie zaproś kilka osób do podzielenia się swoimi wnioskami. W tej części ważne jest podkreślenie, że uczniowie już posiadają wartościowe kompetencje – nie są na początku drogi, lecz już ją budują.	10 minut
	Podsumowanie	Poproś uczniów o krótką refleksję: Jakie kompetencje dostrzegam u siebie, których wcześniej tak nie nazywałem/am? Chętne osoby dzielą się odpowiedziami. Na zakończenie podkreśl, że umiejętność nazywania swoich kompetencji jest kluczowa w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych i w przyszłości będzie potrzebna m.in. przy wyborze kierunku, rozmowie rekrutacyjnej czy budowaniu własnej ścieżki.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zwracaj uwagę, aby uczniowie nie zatrzymywali się na poziomie czynności – pomagaj im przechodzić do poziomu kompetencji. ▪ Jeśli pojawiają się trudności, odwołuj się do pytań pogłębiających, np. co było w tej sytuacji najważniejsze, co wymagało wysiłku, co pomogło osiągnąć efekt. ▪ Podkreślaj, że każda aktywność, także codzienna i pozaszkolna, może rozwijać kompetencje. ▪ Wzmacniaj wypowiedzi uczniów, które pokazują realne przełożenie doświadczenia na umiejętności. ▪ Jeśli zauważysz, że część uczniów nie angażuje się w pracę zespołową, możesz przypisać w grupie konkretne role, np. osoba zapisująca, osoba prezentująca, osoba pilnująca czasu – to ułatwia zaangażowanie wszystkich uczestników.		
KARTA PRACY	Moje kompetencje w działaniu – praca w grupie Moje kompetencje w działaniu – praca indywidualna		

SCENARIUSZ NR	2B		
TEMAT ZAJĘĆ	Kompetencje pod presją – symulacja sytuacji zawodowych		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie świadomości własnych zasobów ujawniających się w działaniu ▪ poznanie własnego stylu reagowania w sytuacjach wymagających szybkiej decyzji ▪ wzmacnianie umiejętności wyciągania wniosków z własnych doświadczeń		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ doświadcza działania w sytuacji ograniczonego czasu lub presji ▪ rozpoznaje swój sposób reagowania i podejmowania decyzji ▪ identyfikuje swoje naturalne strategie działania ▪ wyciąga wnioski dotyczące swojego potencjału		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Poznawanie własnych zasobów		
METODY PRACY	▪ symulacja sytuacji ▪ odgrywanie ról ▪ analiza zachowania ▪ autorefleksja ukierunkowana ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Jak działam pod presją ▪ zestaw opisów sytuacji do symulacji ▪ stoper (np. w telefonie)		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od krótkiego odniesienia do sytuacji, w których trzeba działać szybko i bez przygotowania. Poproś uczniów, aby przypomnieli sobie moment, w którym musieli podjąć decyzję „tu i teraz”, bez czasu na długie zastanawianie się. Po kilku przykładach skieruj uwagę na kluczową myśl: w takich sytuacjach często ujawnia się to, jak działamy pod presją, jakie podejmujemy decyzje, na czym się skupiamy, co jest dla nas ważne. Zaznacz, że celem zajęć nie jest odegranie scenki jak najlepiej, ale przyjrzenie się własnemu sposobowi działania.	5 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Symulacje sytuacji	Podziel uczniów na 4-osobowe grupy. Każda grupa losuje jedną sytuację do odegrania (np. rozwiązanie problemu w zespole, szybkie przedstawienie pomysłu, negocjacje, podjęcie decyzji w ograniczonym czasie). Wyjaśnij zasady: ▪ czas przygotowania jest ograniczony (2–3 minuty) ▪ scenka powinna być naturalna, bez nadmiernego przygotowania ▪ ważniejsze jest działanie niż idealne wykonanie Podczas odgrywania scenek pozostali uczniowie obserwują zachowania uczestników. Zwróć uwagę, aby uczniowie skupiali się nie tylko na tym, co się dzieje, ale jak dana osoba działa.	20 minut
	Etap 2 Analiza stylu działania	Po każdej symulacji zatrzymaj grupę i przejdź do analizy. Najpierw osoba uczestnicząca w scenie przygląda się swojemu działaniu: ▪ co zrobiłem/am jako pierwsze? ▪ na czym się skupiłem/am? ▪ co było dla mnie najważniejsze w tej sytuacji? ▪ jak podejmowałem/am decyzje? Następnie obserwatorzy uzupełniają obraz, odnosząc się do tego, co zauważyli: ▪ jak ta osoba reagowała? ▪ czy przejmowała inicjatywę? ▪ czy analizowała sytuację czy działała intuicyjnie? ▪ czy skupiała się bardziej na zadaniu czy na relacjach?	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 2 Analiza stylu działania	Na tym etapie nie koncentruj się jeszcze na nazywaniu kompetencji – ważniejsze jest zrozumienie sposobu działania.	10 minut
	Etap 3 Wnioski o sobie	Poproś uczniów, aby pracując indywidualnie z kartą pracy, podsumowali swoje obserwacje. Zwróć ich uwagę na pytania: ▪ jaki jest mój naturalny sposób działania w sytuacji presji? ▪ co przychodzi mi łatwo? ▪ co było dla mnie trudne? ▪ co mówi to o mnie jako osobie działającej? Na końcu możesz poprosić, aby spróbowali nazwać 1–2 kompetencje, które ujawniły się w ich działaniu jako efekt refleksji, a nie punkt wyjścia.	5 minut
	Podsumowanie	Poproś uczniów o dokończenie zdania: W sytuacji, gdy muszę działać szybko, najczęściej... Chętne osoby dzielą się swoimi odpowiedziami. Na zakończenie podkreśl, że kompetencje ujawniają się przede wszystkim w działaniu, czyli w sposobie reagowania, podejmowania decyzji i radzenia sobie w różnych sytuacjach.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zadbaj o atmosferę bezpieczeństwa – dla części uczniów odgrywanie scenek może być wyzwaniem. ▪ Podkreśl, że celem nie jest ocena, lecz obserwacja i zrozumienie własnego sposobu działania. ▪ Jeśli uczniowie mają trudność z analizą, kieruj ich uwagę na konkretne zachowania: co zrobili, co powiedzieli, jak zareagowali. ▪ Unikaj nadmiernego skupienia na nazywaniu kompetencji – ważniejsze jest doświadczenie i refleksja. ▪ Zadbaj, aby każdy uczeń miał możliwość uczestniczenia w działaniu lub refleksji.		

WSKAZÓWKI DLA DORADCY

- Jeśli uczniowie nie chcą brać udziału w odgrywaniu scenek, możesz zaproponować im rolę obserwatora z konkretnym zadaniem (np. zwrócenie uwagi na sposób podejmowania decyzji lub reakcje uczestników), dzięki czemu nadal będą aktywnie uczestniczyć w ćwiczeniu.
- Opisy sytuacji mają charakter ogólny i mogą być doprecyzowane przez doradcę w zależności od potrzeb grupy. W razie konieczności warto uszczegółowić kontekst scenki (np. określić temat prezentacji, rodzaj zadania lub sytuację zawodową), aby ułatwić uczniom wejście w rolę i koncentrację na analizie własnego sposobu działania.

KARTA PRACY

Jak działam pod presją

SCENARIUSZ NR	3A		
TEMAT ZAJĘĆ	Wartości jako kompas decyzji		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie świadomości własnego systemu wartości ▪ przybliżenie wpływu wartości na decyzje edukacyjno-zawodowe ▪ wzmacnianie umiejętności podejmowania decyzji zgodnych ze sobą		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje wartości ważne dla siebie ▪ potrafi dokonywać wyborów między wartościami ▪ rozumie, że decyzje zawodowe wiążą się z konsekwencjami ▪ dostrzega związek między wartościami a satysfakcją z wyborów		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Poznanie własnych zasobów		
METODY PRACY	▪ ranking wartości ▪ praca indywidualna i w parach ▪ symulacja wyborów (dylematy decyzyjne) ▪ dyskusja moderowana ▪ refleksja indywidualna		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Moje wartości – mój kompas decyzji ▪ lista wartości ▪ zestaw dylematów decyzyjnych		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij lekcję od krótkiego pytania: Czy zdarzyło ci się kiedyś stanąć przed wyborem, w którym każda opcja była dobra, ale prowadziła w innym kierunku? Poproś uczniów o krótkie przykłady. Następnie wprowadź kluczową myśl: często to, co wybieramy, zależy od tego, co jest dla nas ważne, czyli od naszych wartości. Zaznacz, że na dzisiejszych zajęciach uczniowie nie tylko poznają swoje wartości, ale sprawdzą, jak wpływają one na decyzje.	8 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Odkrywanie wartości	Rozdaj uczniom listę wartości. Poproś, aby stopniowo wykreślali wartości, które są dla nich najmniej istotne. Najpierw wykreślają 20 wartości, następnie 10 i ostatni raz ponownie 10. Na liście pozostanie 10 wartości, które są dla nich najważniejsze. Następnie zawężają wybór do TOP 5 wartości życiowych. Zachęć, by kierowali się tym, co jest naprawdę ich, a nie tym, co wypada. Po wykonaniu zadania poproś kilka osób o podzielenie się swoimi wyborami.	12 minut
	Etap 2 Zderzenie wartości z decyzją	Połącz uczniów w pary. Każda para otrzymuje krótki dylemat (np. wybór kierunku studiów: pasja vs stabilność, dobrze płatna praca vs czas wolny, prestiż vs spokój). Zadaniem uczniów jest: ▪ podjąć decyzję ▪ uzasadnić ją ▪ wskazać, jakie wartości stoją za wyborem Podkreśl, że nie ma jednej dobrej odpowiedzi, ważne jest uzasadnienie. Po pracy grupy dzielą się swoimi decyzjami.	10 minut
	Etap 3 Moje wartości w decyzjach	Poproś uczniów, aby odnieśli się do własnych wyborów. Pracując indywidualnie, zastanawiają się: ▪ które wartości najczęściej wpływają na decyzje? ▪ czy moje wybory są z nimi spójne? ▪ co się dzieje, gdy działam wbrew swoim wartościom? To jest moment pogłębionej refleksji; daj im przestrzeń do pracy z kartą pracy.	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Podsumowanie	Poproś uczniów o dokończenie zdania: Najważniejsze dla mnie w podejmowaniu decyzji jest... Chętne osoby dzielą się odpowiedziami. Na zakończenie podkreśl, że wartości działają jak kompas: nie zawsze mówią, co wybrać, ale pomagają zrozumieć, dlaczego coś wybieramy.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zadbaj o atmosferę bezpieczeństwa – wartości są obszarem osobistym. ▪ Nie oceniaj wyborów uczniów – różnice są naturalne i ważne. ▪ Zwracaj uwagę, aby uczniowie nie wybierali wartości społecznie oczekiwanych, tylko własne. ▪ Jeśli uczniowie mają trudność z podejmowaniem decyzji przy wykreślaniu wartości, przypomnij, że nie ma tu dobrych ani złych odpowiedzi, a ćwiczenie polega na wyborze tego, co jest ważniejsze na ten moment, nie na całe życie. ▪ W pracy z dylematami kieruj uwagę na uzasadnienie decyzji, nie na ich poprawność.		
KARTA PRACY	Moje wartości – mój kompas decyzji		

SCENARIUSZ NR	3B		
TEMAT ZAJĘĆ	Moja historia sukcesu		
CELE OGÓLNE	- wzmacnianie poczucia sprawstwa u uczniów - wyjaśnienie, że sukces wynika z konkretnych działań i postaw - rozwijanie umiejętności analizy własnych doświadczeń		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: - rozpoznaje własne osiągnięcia (nie tylko szkolne) - identyfikuje czynniki, które doprowadziły do sukcesu - dostrzega swoje zasoby i kompetencje - rozumie, że sukces można odtworzyć w innych obszarach		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Poznanie własnych zasobów		
METODY PRACY	- praca indywidualna (autorefleksja) - storytelling - analiza przypadku (własnego i cudzego) - praca w parach - dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	karta pracy Moja historia sukcesu		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od pytania: Z czym kojarzy ci się słowo sukces? Poproś uczniów o krótkie odpowiedzi. Następnie zadaj drugie pytanie: Czy sukces to zawsze coś dużego i spektakularnego? Zbierając odpowiedzi, przejdź do kluczowej myśli: Sukces to także małe rzeczy, które wymagają wysiłku, decyzji i wytrwałości. Podkreśl, że na tych zajęciach uczniowie przyjrzą się własnym doświadczeniom i sprawdzą, co naprawdę stoi za ich sukcesami.	5 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Mój własny sukces	Poproś uczniów, aby przypomnieli sobie jedną sytuację, którą uznają za swój sukces. Może to być: ▪ sytuacja szkolna ▪ relacyjna ▪ osobista ▪ związana z pasją Ważne, aby była dla nich znacząca. Uczniowie opisują tę sytuację w karcie pracy.	10 minut
	Etap 2 Co stoi za sukcesem?	Poproś uczniów, aby przeanalizowali swój sukces. Kieruj ich uwagę na: ▪ jakie działania podjęli? ▪ jakie trudności pokonali? ▪ co im pomogło? ▪ jakie cechy lub umiejętności wykorzystali? Następnie uczniowie pracują w parach, opowiadając sobie swoje historie. Zachęcaj, aby druga osoba dopytywała swojego rozmówcę.	10 minut
	Etap 3 Sukces inspiracje	Poproś uczniów, aby pomyśleli o osobie, którą uznają za człowieka sukcesu. Może to być ktoś bliski, z rodziny, otoczenia albo osoba, którą znają z mediów. Następnie zadaj pytanie: ▪ Dlaczego uznajesz tę osobę za osobę sukcesu? ▪ Co stoi za jej osiągnięciami?	5 minut
	Etap 4 Wnioski o sobie	Poproś uczniów, aby wrócili do swojej historii. Zadaj pytania: ▪ Co z tego doświadczenia możesz wykorzystać w przyszłości? ▪ Co mówi to o tobie? ▪ Jakie masz zasoby, które możesz dalej rozwijać? Uczniowie zapisują swoje wnioski w karcie pracy.	8 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Poproś uczniów o dokończenie zdania: Ten sukces osiągnąłem/am dzięki temu, że... Podkreśl, że sukces nie jest wynikiem przypadku, lecz wynika z działań, decyzji i postawy.	7 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zwracaj uwagę, aby uczniowie nie deprecjonowali swoich doświadczeń. ▪ Pomagaj im zobaczyć wartość nawet w małych sukcesach. ▪ Jeśli uczniowie mają trudność z nazwaniem swojego sukcesu, zaproponuj, aby pomyśleli o sytuacji, w której poradzili sobie z czymś trudnym, wytrwali mimo przeszkód lub zrobili coś, z czego byli choć trochę zadowoleni. ▪ Dopytuj o szczegóły, to one budują świadomość. ▪ Unikaj oceniania historii uczniów.		
KARTA PRACY	Moja historia sukcesu		

SCENARIUSZ NR	4A		
TEMAT ZAJĘĆ	Świat zawodów bez mitów		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie krytycznego myślenia wobec informacji o zawodach ▪ poszerzanie wiedzy o rynku pracy ▪ kształtowanie umiejętności korzystania ze źródeł informacji		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje stereotypy dotyczące zawodów ▪ odróżnia opinię od faktu ▪ potrafi wyszukiwać i weryfikować informacje ▪ dostrzega zmiany zachodzące na rynku pracy		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Świat zawodów i rynek pracy		
METODY PRACY	▪ praca zespołowa ▪ wyszukiwanie informacji ▪ element gry ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ stereotypowe opisy zawodów MIT czy FAKT? ▪ Lista zawodów Śledztwo zawodowe ▪ dostęp do internetu (telefon lub komputer) ▪ karta pracy Świat zawodów bez mitów		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Zajęcia rozpocznij od krótkiego ćwiczenia, w którym podasz 2–3 zdania o zawodach, np.: ▪ Programista to zawód tylko dla osób bardzo ścisłych ▪ Studia gwarantują dobrą pracę ▪ Praca fizyczna jest gorzej płatna niż umysłowa. Następnie poproś uczniów, aby sprawnie określili, czy te zdania są faktem czy opinią. Nie omawiaj jeszcze odpowiedzi. Zapowiedz: Na dzisiejszych zajęciach sprawdzimy, ile z tego, co myślimy o zawodach, to fakty, a ile to tylko powtarzane przekonania.	5 minut
	Część główna		
	Etap 1 MIT czy FAKT?	Podziel uczniów na 3–4-osobowe zespoły. Każda grupa otrzymuje zestaw 5 stwierdzeń dotyczących zawodów (stereotypów). Zadanie dla uczniów: ▪ określić, czy to mit czy fakt ▪ uzasadnić swoją decyzję Po krótkiej pracy, grupy prezentują swoje odpowiedzi.	10 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 2 Śledztwo zawodowe	Kontynuujemy pracę w grupach. Każda grupa losuje jeden zawód (np. psycholog, informatyk, kosmetolog, mechanik, influencer, logistyk). Odczytaj zadanie dla uczniów: Sprawdź w internecie: ▪ na czym polega ten zawód? ▪ jakie są wymagania? ▪ jakie są realne zarobki (widełki)? ▪ jakie są możliwości rozwoju? ▪ czy coś ich zaskoczyło? Uczniowie zapisują odpowiedź na kartach pracy.	15 minut
	Etap 3 Konfrontacja	Każda grupa krótko prezentuje: ▪ co było mitem? ▪ co okazało się faktem? ▪ co ich zaskoczyło? Poprowadź krótką rozmowę, zadając pytania: skąd biorą się stereotypy? Dlaczego i jak warto je sprawdzać?	10 minut
	Podsumowanie	Poproś uczniów o dokończenie zdania: Po tych zajęciach wiem, że wybierając zawód, warto... Zbierz kilka odpowiedzi. Podkreśl, że nie wszystko, co słyszymy o zawodach, jest prawdą, warto sprawdzać źródła, a decyzje powinny opierać się na faktach, nie przekonaniach.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zadbaj, aby uczniowie korzystali z różnych źródeł (nie tylko pierwszego wyniku w wyszukiwarce). ▪ Zachęcaj do krytycznego myślenia, nieprzyjmowania informacji bez sprawdzenia. ▪ Jeśli uczniowie mają trudność z rozpoczęciem wyszukiwania informacji lub ograniczają się do jednego źródła, możesz wskazać im konkretne strony lub podpowiedzieć, aby sprawdzili co najmniej dwa różne źródła i porównali informacje. ▪ Nie oceniaj odpowiedzi uczniów – ważny jest proces dochodzenia do wniosków.		
KARTA PRACY	Świat zawodów bez mitów		

SCENARIUSZ NR	4B		
TEMAT ZAJĘĆ	Rekrutacja na żywo – symulacja procesu naboru		
CELE OGÓLNE	▪ zapoznanie uczniów z przebiegiem procesu rekrutacyjnego ▪ rozwijanie umiejętności autoprezentacji ▪ przybliżanie oczekiwań pracodawców		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ analizuje ogłoszenie o pracę ▪ formułuje krótką autoprezentację ▪ odpowiada na pytania rekrutacyjne ▪ rozpoznaje, na co zwracają uwagę pracodawcy		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Świat zawodów i rynek pracy		
METODY PRACY	▪ symulacja (odgrywanie ról) ▪ praca w grupach ▪ analiza ogłoszenia ▪ obserwacja i informacja zwrotna ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ zestaw przykładowych ogłoszeń o pracę ▪ karta pracy Rekrutacja na żywo		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od pytania: Jak wyobrażacie sobie pierwszą rozmowę rekrutacyjną? Poproś o kilka odpowiedzi. Następnie zapytaj: Czego najbardziej obawiają się osoby, które idą na rozmowę o pracę? Zaproś do dyskusji, a następnie podsumuj: Rozmowa rekrutacyjna to sytuacja, w której trzeba w krótkim czasie pokazać swoje mocne strony i dopasowanie do stanowiska. Dzisiaj spróbujemy tego w praktyce.	5 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Analiza ogłoszenia	Podziel uczniów na 4-osobowe grupy. Każda grupa otrzymuje jedno ogłoszenie o pracę. Zadaniem uczniów jest: ▪ określić, jakiego kandydata szuka pracodawca ▪ wypisać wymagania i oczekiwania Grupy zapisują wnioski (w karcie pracy lub na kartce roboczej).	5 minut
	Etap 2 Przygotowanie do rekrutacji	W każdej grupie uczniowie przyjmują role: ▪ 1 osoba jest kandydatem ▪ 2 osoby są rekruterami ▪ 1 osoba jest obserwatorem Zadanie: Kandydat przygotowuje krótką autoprezentację (ok. 1 minuty) pod dane ogłoszenie. Rekruterzy przygotowują 2–3 pytania. Obserwator zwraca uwagę na: ▪ sposób wypowiedzi ▪ spójność odpowiedzi ▪ mocne strony kandydata	10 minut
	Etap 3 Symulacja rozmowy	W grupach odbywa się rozmowa rekrutacyjna: ▪ kandydat się przedstawia ▪ rekruterzy zadają pytania ▪ obserwator notuje swoje spostrzeżenia Po zakończeniu następuje krótka informacja zwrotna: ▪ co było mocną stroną tej rozmowy? ▪ co można było zrobić inaczej? Następnie (jeśli czas pozwala) następuje zmiana ról i kolejna osoba wciela się w kandydata.	12–15 minut
	Etap 4 Omówienie	Poproś uczniów o refleksję: ▪ co było najtrudniejsze w tej sytuacji? ▪ co pomogło w autoprezentacji?	8 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 4 Omówienie	na co zwracali uwagę rekruterzy? Podkreśl, że pracodawcy zwracają uwagę nie tylko na wiedzę, ale również na sposób komunikacji, dopasowanie i konkretność wypowiedzi.	8 minut
	Podsumowanie	Poproś uczniów o dokończenie zdania: Po tych zajęciach wiem, że w rozmowie rekrutacyjnej ważne jest... Zbierz kilka odpowiedzi i podsumuj: dobra autoprezentacja to nie idealna odpowiedź, lecz umiejętność pokazania swoich mocnych stron w odniesieniu do konkretnej sytuacji.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	- Podkreśl, że celem symulacji nie jest najlepiej odegrana rozmowa rekrutacyjna, lecz doświadczenie sytuacji i wyciągnięcie wniosków. - Warto zwrócić uwagę, że sposób analizowania oferty może zmieniać się w zależności od tego, na ile jest ona bliska zainteresowaniom, potrzebom lub realnym planom ucznia. Inaczej uczniowie podchodzą do ćwiczenia „na sucho”, a inaczej do sytuacji, z którą się utożsamiają. - Zachęcaj uczniów, by odnosili swoje wypowiedzi do konkretnego ogłoszenia. Pomaga to uniknąć ogólnikowych autoprezentacji i uczy dopasowywania komunikatu do sytuacji zawodowej. - Warto zwrócić uwagę obserwatorów na konkrety: nie tylko, jak ktoś mówi, ale co mówi i czy odpowiada na zadane pytania. Dzięki temu informacja zwrotna staje się bardziej użyteczna. - W sytuacji, gdy grupa niechętnie podejmuje pracę w nowych zespołach, możesz zastosować szybki, neutralny podział, np. poprzez losowanie ról lub dobór według miejsc siedzenia. Skracaj czas organizacyjny i ograniczaj napięcie związane z wyborem. - Jeżeli zauważysz, że uczniowie mają trudność z rozpoczęciem odgrywania scenek, rozpocznij od krótkiej demonstracji z jedną parą lub grupą. Pokazanie przykładu ułatwia wejście w zadanie i zwiększa poczucie bezpieczeństwa. - Gotowe ogłoszenia z Kart Pracy możesz zastąpić prawdziwymi ofertami pracy, co spowoduje, że warsztaty będą jeszcze bardziej zbliżone do realiów aktualnego rynku pracy i profilu uczniów.		
KARTA PRACY	Rekrutacja na żywo		

SCENARIUSZ NR	5A		
TEMAT ZAJĘĆ	Czego oczekuje rynek pracy?		
CELE OGÓLNE	▪ poznanie aktualnych oczekiwań pracodawców ▪ rozwijanie umiejętności analizy ofert pracy ▪ skierowanie uwagi na kompetencje przyszłości		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ wyszukuje oferty pracy w internecie ▪ identyfikuje wymagania pracodawców ▪ rozpoznaje powtarzające się kompetencje ▪ wyciąga wnioski dotyczące rynku pracy		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Świat zawodów i rynek pracy		
METODY PRACY	▪ praca w parach ▪ analiza rzeczywistych ofert pracy ▪ praca z materiałem multimedialnym ▪ synteza i wnioskowanie ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ dostęp do internetu (telefon lub komputer) ▪ karta pracy Czego oczekuje rynek pracy? ▪ krótki materiał multimedialny (np. film o kompetencjach przyszłości lub rynku pracy)		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij lekcję od pytania do uczniów: Jak myślisz, czego dziś najbardziej oczekują pracodawcy od młodych ludzi? Zbierz kilka odpowiedzi. Następnie powiedz: Za chwilę sprawdzimy to na podstawie rzeczywistych ogłoszeń o pracę i porównamy z tym, co mówi się o rynku pracy i kompetencjach przyszłości.	5 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Analiza prawdziwych ogłoszeń	Poproś uczniów, aby pracowali w parach. Każda para wybiera jedno ogłoszenie o pracę z internetu (np. pracuj.pl, olx.pl, praca.pl itp.). Zadanie uczniów: ▪ znaleźć ofertę pracy, która jest dla nich interesująca ▪ przeanalizować wymagania pracodawcy Poproś, aby zapisali: ▪ jakie kompetencje są wymagane? ▪ jakie cechy są oczekiwane? ▪ co się powtarza w ogłoszeniu?	12 minut
	Etap 2 Konfrontacja z rynkiem	Poproś uczniów, aby weszli na stronę Mapy Karier. Polecenie: Wybierzcie zawód zbliżony do tego, który analizowaliście lub taki, który was interesuje. Następnie poproś, aby sprawdzili, jakie kompetencje są wymagane w tym zawodzie i porównali je ze swoim ogłoszeniem. Zadaj pytania: ▪ co się powtarza między ogłoszeniem a opisem zawodu? ▪ jakie kompetencje pojawiają się najczęściej?	8 minut
	Etap 3 Synteza	Uczniowie, pracując w parach, mają stworzyć listę 5 najważniejszych kompetencji na rynku pracy. Zbierz propozycje na forum klasy. Zapisz wspólne wnioski na tablicy i podkreśl powtarzające się elementy.	10 minut
	Etap 4 Przełożenie na siebie	Poproś uczniów o krótką refleksję: ▪ które z tych kompetencji już posiadam? ▪ które chcę rozwijać? (Uczniowie zapisują wnioski w karcie pracy)	4 minuty

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Poproś uczniów o dokończenie zdania: Po tych zajęciach wiem, że pracodawcy oczekują przede wszystkim... Zbierz kilka odpowiedzi i podsumuj: Nie chodzi tylko o wiedzę, ale o sposób działania, komunikację i podejście do pracy.	6 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Zadbaj o to, aby uczniowie wybierali ogłoszenia, które są dla nich zrozumiałe; nie chodzi o poziom stanowiska, ale o możliwość analizy treści. W razie potrzeby zaproponuj przykładowe portale lub kategorie. ▪ Warto wcześniej przygotować 2–3 zapasowe ogłoszenia na wypadek problemów technicznych lub trudności w wyszukiwaniu. ▪ Podczas omawiania wyników kieruj uwagę uczniów na powtarzalność kompetencji, a nie pojedyncze przykłady – to pomaga zobaczyć szerszy obraz rynku pracy. ▪ Jeżeli uczniowie mają trudność z rozpoczęciem pracy w parach, możesz zaproponować szybki podział: dobór według kolejności w dzienniku lub połączenie z osobą siedzącą obok. W grupach mniej zintegrowanych warto unikać swobodnego wyboru.		
KARTA PRACY	Czego oczekuje rynek pracy?		

SCENARIUSZ NR	5B		
TEMAT ZAJĘĆ	Zawód bez filtrów – projekt badawczy		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania informacji o zawodach ▪ budowanie rzeczywistego obrazu pracy w różnych zawodach ▪ rozwijanie umiejętności selekcji i prezentowania informacji		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ wyszukuje informacje o wybranym zawodzie ▪ odróżnia fakty od wyobrażeń o pracy ▪ identyfikuje wymagania i trudności związane z zawodem ▪ prezentuje wnioski w uporządkowanej formie		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Świat zawodów i rynek pracy		
METODY PRACY	▪ praca w zespołach ▪ mini projekt badawczy ▪ selekcja informacji ▪ tworzenie krótkiej prezentacji ▪ prezentacja i omówienie		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ dostęp do internetu ▪ karta pracy Zawód bez filtrów ▪ opcjonalnie: kartki A3 i markery lub urządzenia do tworzenia krótkiej prezentacji		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Wprowadzenie	Zajęcia rozpocznij od pytania: Z jakich źródeł najczęściej czerpiecie wiedzę o zawodach? Zbierz odpowiedzi. Następnie zapytaj: Czy to, co widzimy lub słyszymy o pracy, zawsze jest zgodne z rzeczywistością? Podsumuj część wprowadzającą słowami: Dzisiaj sprawdzimy, jak wygląda zawód bez filtrów, czyli bez uproszczeń i wyobrażeń.	5 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Wybór zawodu i organizacja pracy	Podziel uczniów na 3–4-osobowe zespoły. Możesz zaproponować dwa sposoby podziału: ▪ uczniowie dobierają się z osobami siedzącymi najbliżej ▪ losują numer (np. 1–5) i łączą się w grupy według numerów. Następnie przekaz polecenie: Każdy zespół wybiera zawód lub stanowisko pracy, które realnie funkcjonuje na rynku pracy i które chce bliżej poznać. Ważne, aby: ▪ zawód był dla zespołu zrozumiały ▪ możliwe było znalezienie informacji w internecie ▪ zawód był spójny z profilem klasy bądź zainteresowaniami	10 minut
	Etap 2 Mini projekt badawczy	Zespoły wyszukują informacje o wybranym zawodzie. Polecenie: Zbierzcie informacje, które pozwolą odpowiedzieć na pytania: ▪ na czym naprawdę polega ta praca? ▪ jakie są wymagania i kompetencje? ▪ co w tej pracy jest trudne lub wymagające? ▪ co może być satysfakcjonujące? Zwróć uwagę, aby uczniowie: ▪ nie kopiowali treści ▪ wybierali najważniejsze informacje	15 minut
	Etap 3 Prezentacja	Każdy zespół przygotowuje krótką prezentację (ok. 1–2 minuty). Forma do wyboru: ▪ ustna wypowiedź ▪ notatka na kartce A3 ▪ prosta lista punktów	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 3 Prezentacja	Poproś, aby prezentacja zawierała: ▪ najważniejsze informacje o zawodzie ▪ jedną rzecz, która była zaskakująca ▪ jeden mit, który został zweryfikowany Po każdej prezentacji możesz zadać krótkie pytanie uzupełniające.	10 minut
	Podsumowanie Przygotowanie karty prawdy	Poproś zespoły o przygotowanie krótkiej karty prawdy o zawodzie, czyli 2–3 zdań lub punktów, które odpowiadają na pytanie: co w tym zawodzie jest naprawdę ważne i co warto wiedzieć przed jego wyborem? Następnie poproś zespoły o zaprezentowanie swoich wniosków na forum klasy i podkreśl powtarzające się elementy.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Na etapie wyboru zawodów warto zachęcić uczniów do wybierania różnych obszarów (np. praca z ludźmi, praca przy komputerze, zawody techniczne). Zwiększa to różnorodność prezentacji i wartość całej lekcji. ▪ Jeżeli zespoły mają trudność z rozpoczęciem pracy, zaproponuj, aby najpierw odpowiedziały tylko na jedno pytanie: na czym polega ta praca. Pomaga to wejść w zadanie bez poczucia przeciążenia. ▪ Zwracaj uwagę na selekcję informacji – uczniowie nie powinni przepisywać treści, ale wybierać to, co najważniejsze. W razie potrzeby przypomnij, że mają przygotować krótką prezentację, a nie pełny opis zawodu.		
KARTA PRACY	Zawód bez filtrów		

SCENARIUSZ NR	6A		
TEMAT ZAJĘĆ	Edukacja po liceum – jakie mam możliwości?		
CELE OGÓLNE	▪ poznanie różnych ścieżek edukacyjnych po liceum ▪ rozwijanie umiejętności porównywania ofert edukacyjnych ▪ budowanie przemyślanego podejścia do wyborów edukacyjnych		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje różne formy kształcenia po liceum ▪ wyszukuje informacje o wybranej ścieżce edukacyjnej ▪ porównuje możliwości edukacyjne ▪ wyciąga wnioski dotyczące własnej drogi rozwoju		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		
METODY PRACY	▪ praca w zespołach ▪ analiza ofert edukacyjnych ▪ porównywanie informacji ▪ dyskusja moderowana ▪ selekcja i synteza danych		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ dostęp do internetu ▪ karta pracy Edukacja po liceum – moje możliwości ▪ lista ścieżek edukacyjnych (studia, szkoła policealna, kursy, edukacja pozaformalna)		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od dyskusji, pytając uczniów: Jakie możliwości ma absolwent liceum po zakończeniu szkoły? Jeżeli trzeba, uzupełnij wypowiedzi uczniów o brakujące elementy (edukacja pozaformalna, szkoły policealne, KKZ itd.)	5 minut
	Część główna		
	Etap 1 Poznanie możliwości	Podziel uczniów na 4-osobowe zespoły. Każdy zespół losuje lub otrzymuje jedną ścieżkę: ▪ studia ▪ szkoła policealna ▪ kursy zawodowe ▪ edukacja pozaformalna Następnie przekaż polecenie: Zastanówcie się i zapiszcie: ▪ na czym polega ta forma kształcenia? ▪ dla kogo może być dobrym wyborem? ▪ jakie daje możliwości? Uczniowie zapisują wnioski w karcie pracy.	10 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 2 Analiza ofert	Poproś uczniów, aby w zespołach znaleźli w internecie konkretną ofertę związaną z ich ścieżką, np.: ▪ kierunek studiów ▪ szkoła policealna ▪ kurs lub szkolenie Odczytaj polecenie: Przeanalizujcie ofertę i odpowiedzcie: ▪ czego dotyczy? ▪ jakie są wymagania? ▪ ile trwa? ▪ co daje po zakończeniu? Zwróć uwagę, aby uczniowie wybierali oferty możliwe do zrozumienia i porównania.	15 minut
	Etap 3 Porównanie i wnioski	Poproś zespoły, aby krótko zaprezentowały swoje wnioski. Następnie całej klasie zadaj pytanie: Czym różnią się te ścieżki, a co jest w nich wspólne? Podkreśl: ▪ różnice w czasie trwania ▪ różnice w wymaganiach ▪ różne efekty (zawód, kwalifikacje, rozwój)	10 minut
	Podsumowanie	Na podsumowanie zastosuj formę refleksji indywidualnej. Odczytaj polecenie: Wyobraź sobie, że za 3 miesiące kończysz liceum. W karcie pracy zapisz: ▪ która z poznanych ścieżek jest ci najbliższa? ▪ co jest dla ciebie ważne przy wyborze dalszej edukacji? Poproś 2–3 osoby o krótkie podzielenie się wnioskiem. Podkreśl, że przemyślany wybór zaczyna się od umiejętności porównywania możliwości, a nie od szybkiej decyzji.	5 minut

**WSKAZÓWKI DLA
DORADCY**

- Na etapie podziału na zespoły możesz zastosować prosty mechanizm losowania (np. karteczki z nazwami ścieżek), co przyspiesza organizację i ogranicza dyskusje o wyborze.
- Zadbaj o to, aby każda grupa pracowała na innej ścieżce – zwiększa to wartość etapu porównania i pozwala zobaczyć różnorodność możliwości.
- Jeżeli uczniowie mają trudność z analizą ofert, skieruj ich uwagę na konkret: czas trwania, wymagania i efekt końcowy. Pomaga to uporządkować informacje.
- Jeśli tempo pracy w grupach jest zróżnicowane, możesz poprosić szybciej pracujące zespoły o znalezienie drugiej oferty i krótkie porównanie.

KARTA PRACY

Edukacja po liceum – moje możliwości

SCENARIUSZ NR	6B		
TEMAT ZAJĘĆ	Jak uczą się dorośli? Uczenie się w praktyce		
CELE OGÓLNE	▪ poznanie różnych form uczenia się w dorosłym życiu ▪ uzmysłowienie, że edukacja nie kończy się na szkole ▪ budowanie otwartości na różne drogi rozwoju		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje różne formy uczenia się dorosłych ▪ analizuje przykłady rzeczywistych ścieżek rozwoju ▪ dostrzega różnorodność sposobów zdobywania kompetencji ▪ odnosi wiedzę do własnych planów		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		
METODY PRACY	▪ praca w zespołach ▪ analiza przypadków ▪ interpretacja informacji ▪ dyskusja moderowana ▪ synteza wniosków		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Jak uczą się dorośli? ▪ zestaw opisów rzeczywistych ścieżek rozwoju (załącznik) ▪ tablica/flipchart		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Na wprowadzeniu przeczytaj uczniom 3 krótkie historie (1–2 zdania każda), np.: ▪ ktoś po liceum nie poszedł na studia, ale ukończył kurs i pracuje w zawodzie ▪ ktoś zmienił branżę po kilku latach pracy i nauczył się nowego zawodu ▪ ktoś rozwija swoje umiejętności samodzielnie, korzystając z kursów online Polecenie: Zastanówcie się indywidualnie: co łączy te historie? Po chwili zbierz odpowiedzi. Podsumuj, że uczenie się nie wygląda zawsze tak samo.	6 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Analiza przypadków	Podziel uczniów na 3–4-osobowe zespoły. Każdy zespół otrzymuje jeden opis ścieżki rozwoju (załącznik). Następnie przekaz polecenie: przeczytajcie opis i odpowiedzcie: ▪ jak ta osoba się uczyła? ▪ z jakich form korzystała? ▪ co było dla niej ważne w rozwoju? Uczniowie zapisują wnioski w karcie pracy.	12 minut
	Etap 2 Różne formy uczenia się	Poproś zespoły, aby na podstawie analizy przypadków stworzyły listę: Jak uczą się dorośli? Zachęć do uwzględnienia różnych form, np.: ▪ kursy ▪ szkolenia ▪ mentoring ▪ samokształcenie ▪ doświadczenie w pracy Następnie poproś zespoły o krótkie przedstawienie swoich wniosków. Zapisz na tablicy powtarzające się formy.	15 minut
	Etap 3 Odniesienie do siebie	Poproś uczniów o indywidualną refleksję: ▪ która forma uczenia się jest mi najbliższa? ▪ z której formy mogę skorzystać w przyszłości? Uczniowie zapisują odpowiedzi w karcie pracy.	7 minut
	Podsumowanie	Poproś uczniów, aby zapisali jedno zdanie: Po tych zajęciach najbardziej zapamiętam, że uczenie się po szkole... Następnie poproś kilka osób o odczytanie swoich zdań. Podkreśl, że uczenie się nie ma jednej formy, ważne jest, aby umieć z niego korzystać w różnych momentach życia.	5 minut

WSKAZÓWKI DLA DORADCY

- Przy podziale na zespoły możesz zastosować prosty mechanizm losowania lub łączenia uczniów siedzących blisko siebie – przyspiesza to organizację i ogranicza chaos.
- Jeżeli uczniowie mają trudność z analizą przypadków, możesz naprowadzić ich, prosząc o wskazanie konkretnych działań bohatera, zamiast ogólnych wniosków.
- Warto podkreślać różnorodność form uczenia się i unikać oceny, która droga jest lepsza. Celem jest pokazanie możliwości, a nie wskazanie jednego najlepszego rozwiązania.
- Jeśli uczniowie są mało aktywni, możesz najpierw poprosić o zapisanie odpowiedzi indywidualnie, a dopiero potem przejść do pracy zespołowej.
- Opcjonalnie możesz przygotować dla uczniów krótką listę lub mini ulotkę przedstawiającą różne formy uczenia się po szkole (np. kursy, szkolenia, studia, webinary, certyfikaty, platformy online). Może ona stanowić dodatkowe podsumowanie zajęć i inspirację do dalszego rozwoju.

KARTA PRACY

Jak uczą się dorośli?

SCENARIUSZ NR	7A		
TEMAT ZAJĘĆ	Uczenie się przez całe życie – kompetencja przyszłości		
CELE OGÓLNE	▪ uświadomienie dynamiki zmian na rynku pracy ▪ zrozumienie potrzeby stałego uczenia się ▪ wzmacnianie gotowości do rozwoju i elastyczności		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ dostrzega, że wymagania zawodowe zmieniają się w czasie ▪ rozumie, dlaczego konieczne jest uczenie się przez całe życie ▪ identyfikuje kompetencje przyszłości ▪ odnosi wiedzę do własnego rozwoju		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		
METODY PRACY	▪ symulacja sytuacyjna ▪ praca w zespołach ▪ podejmowanie decyzji ▪ analiza konsekwencji ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Uczenie się przez całe życie ▪ zestaw kart sytuacyjnych (zmiany na rynku pracy) ▪ tablica/flipchart		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij od krótkiego ćwiczenia na wyobraźnię. Poproś uczniów, aby na chwilę zamknęli oczy lub skupili się na wyobrażeniu sobie jednej sytuacji: Wyobraź sobie, że zaczynasz swoją pierwszą pracę. Wszystko jest dla Ciebie nowe, uczysz się obowiązków, poznajesz ludzi i zaczynasz czuć się coraz pewniej. Po chwili dodaj: Mija kilka lat. W twojej pracy pojawiają się nowe narzędzia, zmieniają się wymagania, część zadań wygląda zupełnie inaczej niż na początku. Poproś uczniów, aby zastanowili się przez moment, co by wtedy zrobili. Następnie przejdź do pracy właściwej, podkreślając, że dzisiejsze zajęcia pokażą, jak wygląda taka sytuacja w praktyce.	6 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Pierwsza decyzja	Podziel uczniów na 3–4-osobowe zespoły. Każdy zespół otrzymuje kartę z opisem sytuacji zawodowej (np. osoba pracuje w określonym zawodzie i wykonuje konkretne zadania). Poproś uczniów, aby w grupach zastanowili się i zapisali: - co ta osoba potrafi na początku swojej pracy? - jakie kompetencje są jej potrzebne?	10 minut
	Etap 2 Zmiana	Po kilku minutach przekaz zespołom drugą część sytuacji: W pracy tej osoby zachodzi zmiana, np. pojawiają się nowe technologie, zmienia się sposób pracy, część obowiązków znika lub się przekształca. Zespoły analizują nową sytuację i zastanawiają się: - co się zmieniło w tej pracy? - czego ta osoba musi się nauczyć? - co się stanie, jeśli nie będzie się rozwijać? Uczniowie zapisują wnioski w karcie pracy.	14 minut
	Etap 3 Kompetencje przyszłości	Poproś zespoły, aby na podstawie całej sytuacji określiły: Jakie kompetencje pomagają odnaleźć się w zmieniającym się świecie pracy? Zachęć do myślenia szerzej niż tylko o wiedzy, np.: - uczenie się nowych rzeczy - elastyczność - współpraca - adaptacja Zbierz odpowiedzi na forum i uporządkuj je na tablicy.	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Zastosuj krótką formę zamykającą. Poproś uczniów, aby dokończyli w karcie pracy zdanie: Gdy myślę o swojej przyszłości zawodowej, wiem, że będę musiał/a... Poproś kilka osób o odczytanie odpowiedzi. Podkreśl: Najważniejszą kompetencją nie jest wiedza sama w sobie, ale gotowość do uczenia się i zmiany. Ponieważ to elastyczność i umiejętność rozwijania się pomagają lepiej odnajdywać się w zmieniającym się świecie edukacji i pracy.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Podczas pracy w zespołach dobrze jest przypominać uczniom, aby skupiali się na konkretnych działaniach i umiejętnościach, a nie ogólnych hasłach. ▪ Jeżeli uczniowie mają trudność z określeniem, czego trzeba się nauczyć, możesz zadać pytanie pomocnicze: czego ta osoba nie potrafi jeszcze zrobić w nowej sytuacji? ▪ W przypadku małej aktywności warto najpierw poprosić uczniów o krótkie zapisanie odpowiedzi indywidualnie, a dopiero potem przejść do pracy w grupie. ▪ Możesz zastosować kreatywny podział, łącząc uczniów według pierwszych liter imion lub po prostu stosując szybkie losowanie – pozwala to zachować tempo zajęć.		
KARTA PRACY	Uczenie się przez całe życie		

SCENARIUSZ NR	7B		
TEMAT ZAJĘĆ	Debata o wykształceniu wyższym		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia o edukacji po liceum ▪ pokazanie uczniom różnych dróg prowadzących do rozwoju zawodowego ▪ kształtowanie postawy otwartości wobec uczenia się przez całe życie		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ analizuje argumenty dotyczące roli studiów w przyszłości zawodowej ▪ odróżnia opinię od argumentu ▪ dostrzega różne ścieżki osiągania sukcesu zawodowego ▪ formułuje własne stanowisko na podstawie informacji i dyskusji		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		
METODY PRACY	▪ debata moderowana ▪ praca z argumentami ▪ analiza materiałów źródłowych ▪ praca w zespołach ▪ dyskusja podsumowująca		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Debata o studiach i sukcesie zawodowym ▪ zestaw kart argumentów do debaty ▪ tablica/flipchart ▪ opcjonalnie: dostęp do internetu lub wcześniej przygotowane wydruki z informacjami		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij od krótkiego głosowania. Poproś uczniów, aby bez dłuższego zastanawiania się wybrali jedno stanowisko: ▪ studia są konieczne do sukcesu zawodowego ▪ studia nie są konieczne do sukcesu zawodowego ▪ to zależy od sytuacji Uczniowie mogą głosować przez podniesienie ręki. Nie omawiaj jeszcze wyników szczegółowo. Zaznacz, że celem zajęć nie jest udowodnienie jednej prawdy, ale sprawdzenie różnych perspektyw. Wyjaśnij, że podczas debaty ważne będzie uzasadnianie swojego stanowiska konkretnymi przykładami, obserwacjami lub informacjami, a nie wyłącznie wyrażanie własnej opinii.	5 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Przygotowanie argumentów	Podziel klasę na 3 zespoły: - zespół A: argumenty za tym, że studia mogą być konieczne lub bardzo ważne - zespół B: argumenty za tym, że studia nie zawsze są konieczne - zespół C: obserwatorzy i analitycy argumentów Każdy zespół otrzymuje zestaw krótkich materiałów, danych lub przykładowych argumentów związanych z tematem debaty. Mogą one stanowić punkt wyjścia do przygotowania własnego stanowiska. Zadaniem zespołów A i B jest wybranie 3 najmocniejszych argumentów oraz przygotowanie krótkiego uzasadnienia. Zespół C przygotowuje kryteria obserwacji debaty, zwracając uwagę m.in. na to, które argumenty: - są poparte przykładami lub odniesieniem do rynku pracy, - są ogólną opinią - najlepiej uzasadniają dane stanowisko	8 minut
	Etap 2 Debata moderowana	Poprowadź debatę w prostym, uporządkowanym modelu. Najpierw zespół A przedstawia swój pierwszy argument, następnie zespół B odpowiada swoim argumentem. Po każdej rundzie zespół C krótko wskazuje, który argument był bardziej konkretny i dlaczego. W każdej rundzie zespoły wykorzystują wcześniej przygotowane argumenty, odnosząc je do konkretnego obszaru dyskusji. Przeprowadź 3 rundy: - runda 1: rynek pracy i wymagania pracodawców - runda 2: rozwój kompetencji i uczenie się - runda 3: sukces zawodowy i różne ścieżki dojścia Pilnuj czasu i przypominaj, że celem jest pokazanie różnych sposobów myślenia, a nie przekrzykiwanie się.	15 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 3 Zmiana perspektywy	Po debacie poproś uczniów, aby indywidualnie zapisali w karcie pracy: - który argument był dla mnie najmocniejszy? - który argument zmienił lub poszerzył moje spojrzenie? - czego wcześniej nie brałem/am pod uwagę? Następnie zaproś uczniów do krótkiej wymiany w parach. Każda osoba dzieli się jednym wnioskiem. Po pracy w parach wróć do pytania z początku zajęć i powtórz głosowanie: - studia są konieczne do sukcesu zawodowego - studia nie są konieczne do sukcesu zawodowego - to zależy od sytuacji Porównaj wyniki z początkiem zajęć. Zwróć uwagę, czy coś się zmieniło i dlaczego.	12 minut
	Podsumowanie	Zamiast klasycznego pytania zastosuj formę: moja teza po debacie. Poproś uczniów, aby zapisali jedno zdanie, które najlepiej oddaje ich aktualne stanowisko po debacie. Zdanie powinno zaczynać się od: Moim zdaniem studia... Poproś kilka osób o odczytanie swojej tezy. Na zakończenie podkreśl, że studia mogą być ważną ścieżką rozwoju, ale nie są jedyną drogą do sukcesu zawodowego.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	- Warto zadbać o jasne zasady debaty: uczniowie odnoszą się do argumentów, nie do osób. Pomaga to utrzymać bezpieczną atmosferę i uczy kultury rozmowy. - Przy podziale na zespoły możesz zastosować losowanie ról, np. kartki z napisami „za”, „przeciw”, „obserwator”. Dzięki temu uczniowie nie wybierają wyłącznie stanowiska zgodnego z własnym przekonaniem, co rozwija elastyczność myślenia. - Jeśli debata przeradza się w wymianę opinii bez uzasadnień, wróć do pytania: Na czym opierasz ten argument? To pomaga odróżniać przekonania od argumentów. - Zadbaj, aby podsumowanie nie prowadziło do prostych wniosków typu: studia są dobre albo studia nie są potrzebne. Najważniejszy efekt zajęć to zrozumienie, że wybór ścieżki edukacyjnej zależy od celu, branży, kompetencji i sposobu dalszego uczenia się.		
KARTA PRACY	Debata o studiach i sukcesie zawodowym		

SCENARIUSZ NR	8A		
TEMAT ZAJĘĆ	Informacja to nie wszystko, czyli jak mądrze wybierać		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności oceny wiarygodności informacji ▪ kształtowanie krytycznego myślenia ▪ wzmacnianie samodzielności w podejmowaniu decyzji		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ analizuje informacje o edukacji i zawodach ▪ rozpoznaje elementy wiarygodne i niewiarygodne ▪ odróżnia informacje od przekazu marketingowego ▪ podejmuje bardziej przemyślane decyzje		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		
METODY PRACY	▪ indywidualna analiza materiałów ▪ praca z tekstem i stroną internetową ▪ selekcja informacji		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Jak mądrze wybierać – moja decyzja i analiza ▪ przykładowe materiały (fragment strony uczelni, opis kursu, reklama szkolenia) ▪ dostęp do internetu lub wydruki		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij od krótkiego eksperymentu. Pokaż uczniom dwa krótkie opisy tej samej rzeczy (np. kursu lub kierunku): ▪ pierwszy: bardzo atrakcyjny, promocyjny ▪ drugi: bardziej neutralny, konkretny Nie komentuj ich. Poproś uczniów, aby w ciszy zdecydowali, który opis bardziej ich przekonuje. Następnie zapytaj: Co sprawia, że ten opis jest bardziej przekonujący? Zbierając odpowiedzi, przejdź naturalnie do tematu: Nie każda informacja, która brzmi dobrze, jest pełna i wiarygodna. Dzisiaj sprawdzimy, jak podejmować decyzje, kiedy informacji jest dużo, lecz nie wszystkie są równie pomocne.	6 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Pierwszy wybór	Poproś uczniów, aby indywidualnie wyszukali w internecie i wybrali jedną ofertę edukacyjną (np. kierunek studiów, kurs lub szkolenie), która ich wstępnie zainteresuje. W karcie pracy uczniowie zapisują: - co ich przyciągnęło w tej ofercie? - dlaczego uznali ją za interesującą? Na tym etapie ważne jest, aby uczniowie kierowali się pierwszym wrażeniem.	10 minut
	Etap 2 Analiza informacji	Poproś uczniów, aby wrócili do tej samej oferty i przyjrzyli się jej dokładniej. Zachęć ich, aby spojrzeli na nią krytycznie, nie zmieniając jeszcze decyzji. Uczniowie analizują i zapisują: - jakie konkretne informacje zawiera oferta? - czego w tej ofercie brakuje? - które elementy mogą być reklamą lub obietnicą? W tej części uczniowie zaczynają odróżniać fakt od przekazu marketingowego.	14 minut
	Etap 3 Druga decyzja	Poproś uczniów, aby jeszcze raz spojrzeli na wybraną ofertę. Teraz ponownie podejmują decyzję, ale już po analizie: - czy nadal uważają tę ofertę za dobrą? - czy coś się zmieniło w ich ocenie? Uczniowie zapisują w karcie pracy: - co wpłynęło na zmianę lub utrzymanie decyzji? - na co zwrócić uwagę następnym razem?	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Zastosuj krótką formę zamykającą. Poproś uczniów, aby zapisali jedno zdanie: Kiedy następnym razem będę wybierać kierunek, kurs lub szkołę, sprawdzę przede wszystkim... Poproś kilka osób o podzielenie się odpowiedzią. Podkreśl, że świadomy wybór nie polega na tym, żeby znaleźć najlepszą ofertę, ale na tym, żeby umieć ją dobrze ocenić.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Na początku zajęć warto nie zdradzać celu ćwiczenia. Efekt zaskoczenia wzmacnia refleksję uczniów i pokazuje, jak łatwo ulegamy pierwszemu wrażeniu. ▪ Podczas pracy indywidualnej dobrze jest zadbać o ciszę i skupienie – to scenariusz, który wymaga osobistej refleksji, a nie szybkiej wymiany zdań. ▪ Jeżeli uczniowie mają trudność z wyborem oferty, możesz przygotować kilka przykładowych materiałów (np. wydruki stron), aby skrócić czas szukania. ▪ Warto zachęcać uczniów, aby nie oceniali swoich pierwszych wyborów jako złych – celem jest zobaczenie procesu myślenia, a nie znalezienie idealnej odpowiedzi. ▪ Jeśli uczniowie kończą szybciej, możesz poprosić ich o porównanie dwóch ofert i wskazanie różnic w sposobie prezentowania informacji. ▪ Pomocny w przygotowaniu tych zajęć będzie podrozdział 4.2.2. Jak czytać ofertę uczelni i nie ulec marketingowi, który jest dostępny w „Liceum. Poradnik dla doradcy zawodowego”.		
KARTA PRACY	Jak mądrze wybierać – moja decyzja i analiza		

SCENARIUSZ NR	8B		
TEMAT ZAJĘĆ	Kompetencje cyfrowe w edukacji i pracy		
CELE OGÓLNE	▪ zrozumienie roli technologii w edukacji i pracy ▪ kształtowanie odpowiedzialnego korzystania z narzędzi cyfrowych ▪ budowanie refleksji nad wykorzystaniem sztucznej inteligencji		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje, w jaki sposób technologie wspierają uczenie się i pracę ▪ analizuje korzyści i zagrożenia związane z narzędziami cyfrowymi ▪ podejmuje racjonalne decyzje dotyczące ich wykorzystania ▪ identyfikuje kompetencje cyfrowe potrzebne w przyszłości		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		
METODY PRACY	▪ indywidualna praca decyzyjna ▪ ranking ▪ analiza sytuacji ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Moje kompetencje cyfrowe – decyzje i wybory ▪ zestaw sytuacji (na tablicy lub w karcie pracy) ▪ tablica		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij zajęcia od krótkiego ćwiczenia. Poproś uczniów, aby przez chwilę zastanowili się i zapisali w głowie (bez mówienia na głos), ile razy w ciągu ostatnich 24 godzin korzystali z technologii w celu nauki, sprawdzenia informacji lub rozwiązania problemu. Po chwili poproś kilku uczniów o krótkie odpowiedzi. Następnie zaproś ich do refleksji: Czy każda z tych sytuacji była świadomym wyborem, czy raczej automatycznym działaniem? To naturalnie wprowadza temat odpowiedzialnego korzystania z technologii.	6 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Ranking wykorzystania technologii	Poproś uczniów, aby indywidualnie uporządkowali (w karcie pracy) różne sposoby korzystania z technologii: od najbardziej do najmniej wartościowych dla rozwoju. Przykłady (podane w karcie pracy): ▪ oglądanie krótkich treści (np. rolki, TikTok, Instagram) ▪ wyszukiwanie informacji w internecie ▪ korzystanie z kursów online ▪ używanie sztucznej inteligencji do nauki ▪ komunikacja i współpraca online ▪ tworzenie własnych treści Uczniowie tworzą własny ranking.	10 minut
	Etap 2 Decyzje w praktyce	Przejdź do krótkich sytuacji (podawanych przez Ciebie lub zawartych w karcie pracy). Każda sytuacja dotyczy użycia technologii lub sztucznej inteligencji w codziennych decyzjach edukacyjnych, np.: ▪ masz do przygotowania prezentację i możesz użyć AI ▪ szukasz informacji o kierunku studiów ▪ uczysz się do sprawdzianu i masz dostęp do gotowych odpowiedzi Poproś uczniów, aby przy każdej sytuacji indywidualnie odpowiedzieli: ▪ jak się zachowam? ▪ dlaczego tak? ▪ czy to odpowiedzialne wykorzystanie technologii? W tej części chodzi o decyzję, nie o dobrą odpowiedź.	14 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
OPIS LEKCJI	Część główna		
	Etap 3 Co jest naprawdę ważne?	Poproś uczniów, aby na podstawie wcześniejszych zadań zapisali: Jakie kompetencje cyfrowe są dziś naprawdę ważne? Zachęć do myślenia szerzej niż tylko obsługa komputera, np.: ▪ selekcja informacji ▪ krytyczne myślenie ▪ odpowiedzialność ▪ samodzielność Zbierz kilka odpowiedzi i uporządkuj je na tablicy.	10 minut
	Podsumowanie	Zaproponuj krótkie domknięcie. Poproś uczniów, aby zapisali zdanie: Jedna rzecz, którą od dziś zmienię w swoim korzystaniu z technologii, to... Poproś kilka osób o podzielenie się odpowiedzią. Podkreśl: Technologia sama w sobie nie jest ani dobra, ani zła. To sposób, w jaki z niej korzystamy, decyduje o jej wartości.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Warto zadbać o spokojny początek zajęć – to scenariusz oparty na refleksji, więc dobrze działa krótkie wyciszenie i skupienie uczniów. ▪ Podczas rankingu nie oceniaj odpowiedzi uczniów. Celem jest uzmysłowienie różnic w podejściu, a nie wskazanie jednego właściwego rozwiązania. ▪ Jeśli uczniowie mają trudność z refleksją, możesz zadawać pytania pomocnicze, np.: czy to rozwiązanie rozwija twoje umiejętności, czy tylko daje szybki efekt? ▪ W przypadku oporu lub niskiej aktywności dobrze jest poprosić uczniów najpierw o zapisanie odpowiedzi indywidualnie, a dopiero potem o ich omówienie – to zwiększa zaangażowanie.		
KARTA PRACY	Moje kompetencje cyfrowe – decyzje i wybory		

SCENARIUSZ NR	9A		
TEMAT ZAJĘĆ	Mój plan działania: od marzeń do konkretów		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności planowania własnej ścieżki rozwoju ▪ przełożenie marzeń na konkretne działania ▪ wzmacnianie poczucia sprawstwa		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ określa swój cel edukacyjno-zawodowy ▪ rozróżnia cele krótko- i długoterminowe ▪ identyfikuje możliwe przeszkody ▪ planuje pierwsze konkretne działania		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych		
METODY PRACY	▪ strukturyzowanie celów ▪ analiza przeszkód ▪ planowanie działań ▪ mini symulacja decyzyjna		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Mój plan działania ▪ kartki i długopisy ▪ tablica/flipchart		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Rozpocznij od krótkiego ćwiczenia na wyobraźnię, ale w formie konkretnego, nie ogólnej wizji. Poproś uczniów, aby przez chwilę wyobrazili sobie, że za 5 lat ktoś zadaje im pytanie: Co robisz teraz w swoim życiu? Niech każdy spróbuje w głowie odpowiedzieć jednym zdaniem. Po chwili powiedz: Większość ludzi ma jakieś wyobrażenie swojej przyszłości, ale niewiele zamienia je na plan. To punkt wyjścia do dalszej pracy podczas zajęć.	6 minut
	Część główna		
	Etap 1 Mój kierunek	Poproś uczniów, aby zapisali swoją odpowiedź: Co chcę robić w przyszłości? (dziś – nawet jeśli nie mam pewności) Podkreśl, że to nie musi być decyzja na całe życie.	10 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Mój kierunek	Następnie zaprosz ich do doprecyzowania: ▪ Dlaczego to jest dla mnie ważne? ▪ Co mnie w tym przyciąga? To moment, w którym marzenie zaczyna mieć sens i motywację.	10 minut
	Etap 2 Od marzenia do planu	Teraz przejdź do konkretyzowania. Poproś uczniów, aby zapisali w karcie pracy na osi czasu: ▪ Jaki jest mój cel długoterminowy? (Gdzie chcę być za 5 lat?) Następnie: ▪ Jakie są moje cele krótkoterminowe? (Co mogę zrobić w najbliższych 3 miesiącach?) Zachęć ich, aby były to rzeczy realne, np.: ▪ sprawdzenie kierunku ▪ rozmowa z kimś ▪ zapisanie się na kurs ▪ poprawa ocen z konkretnego przedmiotu Na tym etapie uczniowie zaczynają budować most między <i>chcę</i> a <i>działam</i>.	14 minut
	Etap 3 Przeszkody i decyzje	Teraz wprowadź element realizmu. Poproś uczniów, aby zastanowili się i zapisali: ▪ Co może mi utrudnić realizację tego planu? ▪ Co mogę zrobić, kiedy pojawi się trudność? Dodaj krótką refleksję: Plan nie polega na tym, że wszystko pójdzie idealnie, lecz na tym, że wiem, co zrobić, kiedy coś nie wyjdzie.	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Zastosuj mocne, konkretne domknięcie: Poproś uczniów, aby zapisali: Jeden konkretny krok, który mogę zrobić w ciągu najbliższych 7 dni Poproś kilka osób o odczytanie (jeśli chcą). Na zakończenie podkreśl: Plan ma sens tylko wtedy, kiedy zamienia się w działanie.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	- Jeżeli uczniowie mają trudność z określeniem celu, możesz zaproponować im myślenie w kategoriach: co mnie interesuje, co chcę robić lub jak chce się czuć, a nie kim chcę być. - W przypadku oporu lub braku zaangażowania warto skrócić perspektywę – zamiast „za 5 lat” zaproponować „za rok”. - Jeżeli uczniowie podają bardzo ogólne cele, zachęć ich do doprecyzowania pytaniem: co dokładnie to znaczy w praktyce?		
KARTA PRACY	Mój plan działania		

SCENARIUSZ NR	9B		
TEMAT ZAJĘĆ	Presja i autonomia w decyzjach		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie świadomości wpływu otoczenia na decyzje ▪ wzmacnianie autonomii w podejmowaniu wyborów ▪ kształtowanie umiejętności refleksji nad własnymi decyzjami		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje sytuacje presji (rodzina, rówieśnicy, opinie społeczne) ▪ analizuje wpływ innych na swoje decyzje ▪ odróżnia własne potrzeby od oczekiwań otoczenia ▪ formułuje bardziej przemyślane, autonomiczne decyzje		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych		
METODY PRACY	▪ indywidualna praca decyzyjna ▪ analiza sytuacji ▪ porównanie decyzji ▪ dyskusja moderowana		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Moja decyzja – mój wybór ▪ zestaw krótkich sytuacji (presja decyzyjna) ▪ tablica		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Na początku zajęć zaprosz uczniów do ćwiczenia: Wyobraź sobie, że masz podjąć ważną decyzję. Wiesz, czego chcesz, ale zewsząd słyszysz różne głosy: ▪ to się nie opłaca ▪ wszyscy idą w inną stronę ▪ lepiej wybrać coś pewnego Daj uczniom chwilę. Następnie dodaj: Nie zawsze decyzje podejmujemy sami. Czasem podejmuje je za nas pewna presja. To naturalnie otwiera temat.	6 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 1 Decyzja pod wpływem innych	Każdy uczeń wybiera lub losuje jedną sytuację z zestawu przedstawiającego różne formy presji (rodzina, rówieśnicy, opinie społeczne) np. uczeń zastanawia się nad wyborem kierunku po liceum. Interesuje go konkretna dziedzina, ale rodzina uważa, że powinien wybrać coś pewnego. Znajomi idą w zupełnie innym kierunku. Poproś uczniów, aby indywidualnie odpowiedzieli: Co bym zrobił/a w tej sytuacji? (Bez większej analizy). Uczniowie pracują z tą samą sytuacją przez całą lekcję, stopniowo pogłębiając analizę swojej decyzji.	10 minut
	Etap 2 Co na mnie wpływa?	Teraz zatrzymaj uczniów przy tej samej sytuacji, ale pogłęb ją. Poproś ich o refleksję: Co wpływa na tę decyzję? Uczniowie zapisują: ▪ czyja opinia ma znaczenie? ▪ jakie emocje się pojawiają? ▪ czego się obawiają? Następnie dodaj drugi poziom: Czy to jest moja decyzja, czy decyzja pod wpływem innych?	14 minut
	Etap 3 Odzyskiwanie autonomii	Poproś uczniów, aby wrócili do tej samej sytuacji i spróbowali podjąć decyzję jeszcze raz, ale tym razem bardziej przemyślanie. Zadaj im pytania: ▪ Czego naprawdę chcę? ▪ Co jest dla mnie ważne? ▪ Jak mogę uwzględnić zdanie innych, ale nie stracić autonomii decyzji? Uczniowie zapisują swoją drugą decyzję.	10 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Podsumowanie	Zaproponuj bardzo osobiste domknięcie. Poproś uczniów, aby zapisali jedno zdanie: W podejmowaniu ważnych decyzji chcę pamiętać, że... Poproś chętne osoby o podzielenie się refleksją. Na zakończenie podkreśl: Autonomia nie oznacza ignorowania innych, tylko umiejętność decydowania w zgodzie z sobą.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ To scenariusz wymagający bezpieczeństwa psychologicznego – warto na początku zaznaczyć, że uczniowie nie muszą (jeśli nie chcą) dzielić się osobistymi historiami. ▪ Dobrze jest mówić spokojnym tempem i dawać uczniom czas na refleksję – cisza w tym scenariuszu działa na korzyść. ▪ Jeżeli uczniowie mają trudność z nazwaniem wpływów, możesz podać przykłady: rodzina, znajomi, internet, oczekiwania społeczne. ▪ W przypadku oporu lub żartów warto wrócić do pytania: czy ta decyzja jest naprawdę twoja? To często przywraca uwagę. ▪ Jeśli uczniowie udzielają bardzo „poprawnych” odpowiedzi, możesz zachęcić ich do szczerości, podkreślając, że każdy doświadcza presji i to jest naturalne. A jeżeli masz w sobie otwartość, opowiedz o swoich sytuacjach z przeszłości.		
KARTA PRACY	Moja decyzja – mój wybór		

SCENARIUSZ NR	10A		
TEMAT ZAJĘĆ	Mądre decyzje		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji ▪ przybliżenie różnych stylów decyzyjnych ▪ wzmacnianie odpowiedzialności za wybory		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ rozpoznaje etapy procesu decyzyjnego ▪ doświadcza różnych sposobów podejmowania decyzji ▪ odróżnia decyzje impulsywne od przemyślanych ▪ analizuje swój styl podejmowania decyzji		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych		
METODY PRACY	▪ eksperyment decyzyjny ▪ indywidualne podejmowanie decyzji ▪ porównanie wyników ▪ refleksja i analiza		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Jak podejmuję decyzje ▪ jedna wspólna sytuacja decyzyjna (opisana przez doradcę) ▪ tablica		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Zaczynij zajęcia od krótkiego doświadczenia. Powiedz do uczniów: Za chwilę podejmiecie tę samą decyzję, ale na trzy różne sposoby. Nie wyjaśniaj więcej. To buduje ciekawość i napięcie.	3 minuty
	Część główna		
	Etap 1 Decyzja impulsywna	Przedstaw jedną sytuację, np.: Masz do wyboru dwa kierunki po liceum. Jeden jest ciekawy, ale mniej pewny. Drugi jest bezpieczny, ale mniej Cię interesuje. Poproś uczniów: Podejmij decyzję w ciągu 10 sekund (możesz głośno odliczać), bez głębszego zastanawiania się. Uczniowie zapisują na karcie pracy: - Jaką decyzję podjąłem/am? - Dlaczego taką?	7 minut

	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 2 Decyzja „na chłodno”	Teraz wracacie do tej samej sytuacji. Poproś uczniów, aby przeszli przez prosty proces: ▪ Jakie mam opcje? ▪ Jakie są plusy i minusy każdej z nich? ▪ Co może się wydarzyć w każdej opcji? Po tej analizie uczniowie ponownie podejmują decyzję i zapisują: Jaką decyzję podejmuję teraz?	15 minut
OPIS LEKCJI	Etap 3 Mój styl decyzji	Poproś uczniów, aby porównali obie decyzje. Zadaj im pytania: ▪ Czy decyzja się zmieniła? ▪ Która była dla mnie trudniejsza? ▪ W której czułem/am się pewniej? ▪ Jak podejmuję decyzje na co dzień? (szybko / po analizie / pod wpływem emocji) To moment uświadomienia stylu decyzyjnego.	15 minut
	Podsumowanie	Zaproponuj krótkie, mocne zamknięcie. Poproś uczniów o dokończenie zdania: Kiedy podejmuję ważne decyzje, chcę pamiętać, że... Poproś kilka osób o podzielenie się refleksją. Na koniec podkreśl: Mądre decyzje to nie zawsze długo podejmowane decyzje, lecz te podejmowane ale świadomie.	5 minut
WSKAZÓWKI DLA DORADCY	▪ Kluczowe jest utrzymanie tempa w pierwszym etapie – decyzja impulsywna musi być naprawdę szybka, inaczej efekt się rozmyje. ▪ Nie oceniaj decyzji uczniów. Celem nie jest znalezienie „lepszego” odpowiedzi, ale dostrzeżenie różnicy w procesie. ▪ Jeżeli uczniowie mają trudność z analizą, możesz podać przykład jednego plusa i jednego minusa, aby uruchomić myślenie. ▪ Warto podkreślać, że każdy styl decyzji ma swoje miejsce – chodzi o zrozumienie, kiedy który stosować. ▪ Jeśli pojawi się opór, możesz zapytać: która decyzja była bardziej „twoja”? To często otwiera refleksję.		
KARTA PRACY	Jak podejmuję decyzje		

SCENARIUSZ NR	10B		
TEMAT ZAJĘĆ	Plan B		
CELE OGÓLNE	▪ rozwijanie adaptacyjności w planowaniu przyszłości ▪ kształtowanie elastycznego myślenia ▪ wzmacnianie odporności na zmianę		
CELE SZCZEGÓŁOWE	Uczeń: ▪ tworzy wstępny plan edukacyjno-zawodowy ▪ doświadcza sytuacji zmiany lub przeszkody ▪ buduje alternatywny scenariusz działania ▪ rozumie znaczenie elastyczności w planowaniu		
OBSZAR Z ROZPORZĄDZENIA	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych		
METODY PRACY	▪ symulacja sytuacji zmiany ▪ indywidualne planowanie ▪ „zakłócenie planu” (element zaskoczenia) ▪ refleksja i przebudowa decyzji		
ŚRODKI DYDAKTYCZNE	▪ karta pracy Plan A, Plan B ▪ zestaw kart „nieprzewidzianych zmian” (krótkie komunikaty) ▪ tablica/flipchart		
OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Wprowadzenie	Zaczniij lekcję od zdania: Większość ludzi ma plan A. Niewiele ma plan B. Jeszcze mniej potrafi z niego skorzystać. Następnie dodaj: Dzisiaj nie będziemy tylko planować. Sprawdzimy, co robimy, kiedy plan przestaje działać.	5 minut
	Część główna		
	Etap 1 Mój plan A	Poproś uczniów, aby indywidualnie na kartach pracy zapisali: ▪ Jaki jest mój plan po liceum? (co chcę zrobić, gdzie iść, w jakim kierunku) ▪ Dlaczego to jest mój wybór? ▪ Co jest w nim dla mnie ważne?	10 minut

OPIS LEKCJI	Przebieg zajęć	Opis	Czas
	Część główna		
	Etap 2 Zmiana	Teraz wprowadź element zaskoczenia. Rozdaj uczniom (losowo) krótkie komunikaty, np.: ▪ nie dostajesz się na wybrany kierunek ▪ zmienia się sytuacja finansowa ▪ kierunek zostaje zamknięty ▪ zmieniają się twoje zainteresowania ▪ nie możesz wyjechać do innego miasta Poproś uczniów o odpowiedź: Twój Plan A przestaje działać. Co robisz teraz? Uczniowie zapisują pierwszą reakcję.	12 minut
	Etap 3 Budowanie planu B	Teraz przechodźcie do najważniejszego momentu. Uczniowie zapisują odpowiedź na pytanie: Jak mogę osiągnąć podobny cel inną drogą? Zachęć ich do szerszego myślenia: ▪ inna ścieżka edukacyjna ▪ inny kierunek ▪ kursy ▪ doświadczenie zawodowe ▪ zmiana kolejności działań Następnie: ▪ Co zostaje takie samo (cel, wartości)? ▪ Co się zmienia (droga)? To kluczowe rozeznanie.	13 minut
	Podsumowanie	Zaproponuj mocne domknięcie. Poproś uczniów, aby zapisali: Plan B to dla mnie... Po chwili możesz dodać: Plan B nie oznacza, że coś się nie udało. Oznacza, że potrafisz iść dalej.	5 minut

WSKAZÓWKI DLA DORADCY

- Kluczowy jest moment zmiany – warto wprowadzić go spokojnie, ale wyraźnie, aby uczniowie poczuli różnicę.
- Nie oceniaj reakcji uczniów – pierwsza reakcja (np. frustracja, brak pomysłu) jest naturalna i stanowi część procesu.
- Jeżeli uczniowie mają trudność z wymyśleniem planu B, możesz zadać pytanie pomocnicze: jaki jest twój cel i czy można dojść do niego inną drogą?
- W przypadku oporu lub śmiechu warto powiedzieć: to ćwiczenie nie jest o szkole, również o życiu – plany naprawdę się zmieniają.
- Dobrze jest podkreślać, że plan B nie musi być idealny, ważne, że istnieje.
- Sprawniejszą (i ekonomiczną) alternatywą dla drukowania i wycinania kart nieprzewidzianych sytuacji może być wskazanie przez ucznia wybranego numerka – wówczas odczytasz mu komunikat, który zapisze w karcie pracy.

KARTA PRACY

Plan A, Plan B